

REPERTORIUM OP DE LENEN VAN DE HOFSTEDE ISSELT, 1433-1801

door
J.C. Kort

Eerder gepubliceerd in 'De Nederlandsche Leeuw', jrg. 112 (1995), een uitgave van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde

Inleiding

Van de hofstede Isselt, gelegen tussen Amersfoort en Soest, zelf leenroerig aan de graaf van Holland,¹ hing een bescheiden aantal lenen af. De registratie daarvan is bewaard in het huisarchief, aanwezig in Het Utrechts Archief (HUA), inv.nr. 23. Dit register werd door Cornelis van Isselt begonnen in 1647. Hij maakte daarbij gebruik van een ouder register, dat blijkbaar van 1546 dateerde. De inschrijvingen in dat oudere register nam hij slechts in hoofdzaak over: de precieze belendingen zijn weggelaten.

In deze bewerking is het leenregister slechts met het inventarisnummer en folio aangeduid. Daarnaast is gebruik gemaakt van twee oudere leenakten, aanwezig in het Archief Eemland.

Noten:

1. 'Ons Voorgeslacht', (51) 1996, blz. 81-83 nr. 54.

ISSELT

1. Het gehele erf en goed te Alrehorst (1664: in Isselt) met timmering en toebehoren.

2-5-1546: Herman Botter Jansz. met ledige hand, 23 fol. 8.

27-10-1571: Herman Botter Jansz. met ledige hand, 23 fol. 8.

16-10-1572: Herman Botter Jansz. met ledige hand, waarna overdracht van de helft aan Jan Botter, zijn zoon, 23 fol. 8.

15-5-1577: Mr. Hendrik Botter Hermansz., doctor in de medicijnen, bij dode van Jan, zijn broer, met diens helft, 23 fol. 8v.

9-2-1586: Mr. Hendrik Botter, doctor in de medicijnen, bij dode van Herman, zijn vader, met diens helft, 23 fol. 8v.

31-10-1618: Mr. Evert van der Schuur, advocaat bij het Hof van Utrecht, voor Elisabeth Botters met het geheel bij dode van Hendrik, haar vader, 23 fol. 9 en 18.

16-5-1627: Doctor Cornelius Benignus Sillingh voor Elisabeth Botters, zijn vrouw, 23 fol. 9.

26-1-1631: Doctor Cornelius Benignus Sillingh voor Johan Hendrik Sillingh, zijn zoon, onmondig, bij dode van Elisabeth Botters, 23 fol. 9 en 18.

10-12-1650: Hulde van Johan Hendrik Sillingh, 23 fol. 9v en 18v.

11-3-1664: Abraham de Sadeler te Amsterdam voor mr. Jacob Reepmaker Pietersz. bij overdracht door Johan Hendrik Sillingh te Emmerik, 23 fol. 9v-10.

6-1-1665: Hulde van mr. Jacob Reepmaker Pietersz., 23 fol. 10.

4-9-1668: Mr. Antonie Reepmaker, advocaat te Amsterdam, ook voor mr. Pieter van Loo, advocaat bij het Hof van Holland, Nikolaas van Assendelft, schout van Spaarndam, gehuwd met Eva van Loo, Pieter Egenray, gehuwd met Maria van Loo, Philippe d'Orville, gehuwd met Martina Seleijns, Balthasar Jacot, gehuwd met Elisabeth Reepmakers, de kinderen van wijlen Jean Reepmakers te Frankfurt, Abraham de Sadeler voor de onmondige erven van Jacob Reepmaker,

Abraham de Sadeler, predikant in De Beemster, en Jean de Sadeler, zoons van Abraham, en Jacob de Sadeler bij dode van mr. Jacob Reepmaker Pietersz., zijn verwant, overleden op het huis Middelhoef te Amersfoort, 23 fol. 10v-15v.

9-7-1693: Govert van Brinckestein voor Jacob de Sadeler en Jacob Reepmaker, advokaten te Amsterdam, bij dode van Antonie Reepmaker, 23 fol. 15v-17.

17-2-1699: Johan van Birckhoven, schout van Stoutenburg, bij overdracht door Govert van Brinckestein, notaris te Amersfoort, voor mr. Jacob Reepmaker, advokaat, 23 fol. 19-20v.

29-5-1726: Johan van Birckhoven, schout, met ledige hand, 23 fol. 20v.

18-7-1741: Steven van Brinckestein bij dode van Johan van Birckhoven, 23 fol. 21.

8-5-1771: Antonie van Brinckestein, oud-burgemeester en kameraar van Amersfoort, bij dode van Steven, zijn vader, 23 fol. 21v-23.

16-1-1777: Antonie van Brinckestein met ledige hand, 23 fol. 23.

4-4-1792: Ernst van Goudoever te Utrecht bij dode van Antonie van Brinckestein, oud-burgemeester, 23 fol. 23v-24.

22-8-1796: Gijsbert Jan Methorst, oud-burgemeester van Amersfoort, bij koop van Ernst van Goudoever, 23 fol. 24v-25.

2. Het erf en goed ten Nieuwenlande, (1787: gelegen in de Birkst naast het erf Middelhoef; 1652: zijnde twee erven, het eerste gebruikt door weduwe Jacob Reinersz.; 1691: Jan Rutten; 1743: Jordaan Nikolaasz.; 1785: Hendrik Gerardsz.; 1787: Jan Jacobsz.; 1801: Arnout Jansz. Tolboom, en het tweede door weduwe Hendrik Albertsz., 1691: Hendrik Jansz.; 1743: Evert Boon; 1785: Frederik Jansz. en weduwe Jacob Jansz.; 1787: Jan Jacobsz.; 1801: Arnout Jansz. Tolboom), strekkend van de Turfweg tot Alrehorst, boven: erven Jan Stupe, beneden: de jonkheer van Gaasbeek (1652: de Staten van Utrecht) met het gerecht op de Birkst.

26-6-1441: Machteld van Isselt zoals Foyse, die hield van Hendrik Cosijn, na broederdeling, Archief Eemland, Stad Amersfoort, inv.nr. 3796.

2-5-1546: Gerard van Dashorst, 23 fol. 28.

1-7-1547: Jan van Dashorst bij dode van Gerard, zijn vader, 23 fol. 28 en 38.

27-10-1571: Mr. Jan van Dashorst met ledige hand, 23 fol. 28 en 38.

16-5-1577: Jan van Dashorst, onmondig, bij dode van Jan, zijn vader, 23 fol. 28 en 38.

16-9-1611: Hulde van Jan van Dashorst Jansz., waarna overdracht aan François van Muilwijk, 23 fol. 28 en 38.

17-6-1624: François van Muilwijk met ledige hand, 23 fol. 28v en 38.

4-5-1652: Godefroi van Meerveen voor Adam van Muilwijk, onmondig, ook voor Willem de oude, Wolbert, Willem de jonge, Margaretha en Anna van Muilwijk, diens broers en zusters, bij dode van François, diens vader, 23 fol. 28v-29, 38v en 48v-49.

2-8-1674: Hulde van Adam van Muilwijk ook voor Wolbert, Willem en Anna, zijn broers en zuster, 23 fol. 29, 38v-39 en 49.

15-5-1689: Belast voor Cornelis van Schuilenburg, notaris te Utrecht, gehuwd met Aleid Bor, met f 47.- Karolus door Adam van Muilwijk, te lossen met f 925.- 10 schelling, 23 fol. 29v-30v.

3-7-1680: Belast voor Jacob Morray, burgemeester van Amersfoort, die verkreeg van Johan Fojaert, oudraad van Amersfoort, en die van Johan van der Duist, met f 39.- door Adam van Muilwijk, te lossen met f 650.-, 23 fol. 30v-32.

25-9-1695: Jacob Morray is gelost, 23 fol. 30v-31.

21-7-1691: Wolbert en Willem Frans van Muilwijk, broers, voor Gerard, zoon van Willem Frans van Muilwijk, onmondig, bij dode van Adam, hun broer, bevestigd door Anna Maria van Muilwijk, 23 fol. 32-33, 39 en 49v-50.

Het leen 2 gesplitst in 2A en 2B.

2A. De helft van het leen.

30-10-1685: Belast voor Jacob Morray, oud-burgemeester van Amersfoort, en Dirk van Ommeren, oud-schepen aldaar, met f 104.- 10 stuiver door Adam van Muilwijk voor Wolbert van Muilwijk, diens broer, te lossen met f 1900.-, 23 fol. 74v-75v.

1-9-1693: Jacob Morray is gelost, 23 fol. 74v.

1-9-1693: Gerard Germansz. van Ruigenduist bij overdracht door Wolbert van Muilwijk en Hendrik van Zevender, diens schoonzoon, en Willem Frans van Muilwijk en Gerard, diens zoon, 23 fol. 33-34 en 40.

17-4-1698: German van Ruigenduist voor Evert van Ruigenduist, zijn zoon, oud 15 jaar, bij dode van German, zijn vader, 23 fol. 34-35 en 40v-41.

29-5-1726: Hulde van Evert van Ruigenduist, 23 fol. 35 en 41.

18-7-1741: Evert van Ruigenduist met ledige hand, 23 fol. 35 en 41v.

16-11-1743: Geertruida Maria van Ruigenduist bij dode van Evert, haar oom, 23 fol. 35 en 41v-42.

16-1-1777: Geertruida Maria van Ruigenduist met ledige hand, 23 fol. 36 en 42v-43.

25-1-1787: Wilhelmus Franciscus van de Merwede van Muilwijk, doctor in de rechten, dijkgraaf van Bunschoterveen en Veldendijk, executeur-testamentair, bij dode van Geertruida Maria van Ruigenduist te Amersfoort, 23 fol. 125-127 en 44-46.

4-12-1801: Beatrix Rutten, weduwe Cornelis Gijsbertsz., bij koop, 23 fol. 127v-128 en 46v-47.

2B. De helft van het leen.

29-5-1726: Hulde van Aloisius van Muilwijk te Amersfoort voor Gerard van Muilwijk, zijn broer, die afwezig is, 23 fol. 32, 39 en 50.

18-7-1741: Aloisius van Muilwijk bij dode van Gerard, zijn broer, 23 fol. 100 en 50v.

16-11-1743: Aleid van Lielaer te Amersfoort bij dode van Aloisius van Muilwijk, haar man, 23 fol. 100v-101 en 51.

8-5-1771: Mr. Filips Jan van Baerle voor Angela Maria van Muilwijk, zijn vrouw, bij dode van Aleid van Lielaer, weduwe, na kaveling, 23 fol. 101-102v, 43-44 en 51v-52.

16-1-1777: Mr. Filips Jan van Baerle voor Angela, zijn vrouw, met ledige hand, 23 fol. 102v en 52v-53.

7-11-1778: Mr. Willem Gerard Josef van Baerle bij dode van Angela Maria van Muilwijk, zijn moeder, met lijftocht van zijn vader, 23 fol. 103-104 en 53.

27-1-1785: Mr. Willem Gerard Josef van Baerle voor Johan Franciscus Xaverius van Baerle, zijn broer, te Groningen na kaveling, 23 fol. 36v-37v en 54.

Van het leen 2 is 2C afgesplitst.

2C. 12 gouden Hollandse willems schilden op het leen, gelegen in het gerecht Isselt.

2-5-1546: Laantje en Gerritje, dochters van Jan Spruit, beiden met de helft, 23 fol. 18.

27-10-1571: Laantje, dochter van Jan Spruit, gehuwd met Herman Botter, met het geheel, 23 fol. 18.

29-11-1581: Mr. Hendrik Botter, 23 fol. 18.

De volgende beleningen zijn gelijk aan nr. 1 tot:

4-5-1652: Johan Hendrik Sillingh is door François van Muilwijk gelost, 23 fol. 18v.

3. De tiende, grof en smal, wild en tam, van het goed ten Nieuwenlande in het gerecht Isselt, boven: erven Jan Stupe, beneden: Evert Smit met een gemene weg van de bureen.

7-3-1433: Kunigonde, dochter van Jacob van Vlowijk, bij overdracht door Elias Hendrik Koningsz., Archief Eemland, Stad Amersfoort, inv.nr. 3761.

2-5-1546: Gerard van Dashorst met ledige hand, 23 fol. 38.

De volgende beleningen zijn gelijk aan nrs. 2 en 2A.

4. Een stuk land in Alrehorst, genaamd Zuidwind en Vogelslag, (1626: in het gerecht Isselt; 1652: zuid: Jan Botter, noord: de stadsgracht van Amersfoort).

3-5-1546: Govert de Wijs met ledige hand, 23 fol. 48.

1-10-1551: Elisabeth de Wijs bij dode van Govert, haar vader, 23 fol. 48.

10-9-1558: Evert de Wijs bij dode van Elisabeth de Wijs, 23 fol. 48.

...-15(71): Evert de Wijs met ledige hand, 23 fol. 48.

18-4-1601: Geertruida de Wijs bij dode van Evert, haar vader, 23 fol. 48.

3-3-1624: Gerard van Dashorst Willemsz. bij dode van Geertruida de Wijs, 23 fol. 48.

26-9-1626: Gerard van Dashorst met ledige hand, 23 fol. 48v.

26-6-1638: François van Muilwijk bij overdracht door Gerard van Dashorst Willemsz., 23 fol. 48v.

De volgende beleningen zijn gelijk aan nrs. 2 en 2B.

Van het leen 4 is 4A afgesplitst.

4A. Een stukje maatland (1664: na verbreding van de Eem).

31-10-1618: Evert van der Schuur voor Elisabeth Botters zoals Laurens Hugenz. Poortman, gehuwd met Elisabeth de Wijs, 23 fol. 9.

De volgende beleningen zijn gelijk aan 1.

5. Een viertel van een hoeve op Amersfoorter Eng (1654: in het gerecht Isselt, boven: de leenheer, beneden: erven Machteld van Ommeren).

18-10-1547: Timan Willemsz., 23 fol. 58.

11-1-1572: Timan Willemsz., 23 fol. 58.

19-10-1583: Herman Timansz. te Woudenberg bij dode van Timan Willemsz., zijn vader, 23 fol. 58.

6-2-1613: Tonis Tonisz. bij overdracht door Herman Timansz., 23 fol. 58.

31-10-1614: Tonis Tonisz. bij dode van Tonis Tonisz., zijn vader, 23 fol. 58.

6-1-1619: Willem Arnoutsz., burger van Amersfoort, zoals Tonis Tonisz., 23 fol. 58v.

19-8-1626: Lambert Breunisz. voor Christiaan Willemsz., onmondig, bij dode van Willem Arnoutsz., diens vader, 23 fol. 58v.

6-1-1632: Bernard Hendriksz. bij overdracht door Dirk Hendriksz. voor Christiaan Willemsz., onmondig, 23 fol. 58v.

13-2-1644: Johan van Westreenen bij overdracht door Bernard Hendriksz., 23 fol. 58v.

15-6-1654: Reiner van Ingen, schout van Isselt, voor Geertruida van Westreenen, zijn nicht, onmondig, bij dode van Johan Arnoutsz., haar vader, 23 fol. 58v-59.

4-9-1668: Hulde van Reiner van Ingen, schout, voor Geertruida van Westreenen, 23 fol. 59.

1-8-1677: Evert van Haverloo, doctor in de medicijnen, voor Geertruida van Westreenen, zijn tante of nicht, bij dode van Reiner van Ingen, 23 fol. 59v.

30-6-1703: Mr. Reiner van Westreenen, advocaat bij het Hof van Utrecht, bij dode van Geertruida, zijn tante, 23 fol. 59v-60.

11-7-1710: Pieter van Haverloo bij dode van mr. Reiner van Westreenen, zijn oom of neef, 23 fol. 60.

19-6-1726: Johanna Noyen te Amersfoort bij dode van Pieter van Haverloo, haar man, 23 fol. 60v-61v.

28-4-1742: Johanna Noyen met ledige hand, 23 fol. 61v.

17-10-1766: Joachim Tellegen voor Katharina Johanna Noyen, zijn vrouw, bij dode van Johanna, haar tante, 23 fol. 61v-62.

8-5-1771: Nikolaas van der Zand, burger van Amersfoort, die in 1758 kocht van Joachim Tellegen, gehuwd met Katharina Johanna Noyen, na verzuim, 23 fol. 62-63.

7-7-1775: Jacob van der Zand, burger van Amersfoort, bij dode van Nikolaas, zijn broer, 23 fol. 63-64.

16-1-1777: Jacob van der Zand met ledige hand, 23 fol. 64.

15-6-1781: Jan van der Zand bij dode van Jacob, zijn vader, 23 fol. 64-65.

15-7-1790: Heiman Werneke, burger van Amersfoort, bij koop van Jan van der Zand, 23 fol. 65-66.

6. Een maat, (1708: groot 1½ morgen), op de Eem in de Weermaten (1708: bij de drie sluzen; 1652: in het gerecht Isselt; 1717: in Hoogland; enerzijds: Jan van Dolre, anderzijds: de Armen de Poth te Amersfoort; 1708: oost: St. Pietersgasthuis en erven Cornelis Boelhouwer).

...-15.: Arnout Freyse van Dolre, als getuige vermeld 1546, 23 fol. 8.

20-12-1557: Willem van Dam voor Maria van Dolre, zijn vrouw, bij overdracht door Antonia van Dolre, 23 fol. 68.

27-10-1571: Willem van Dam voor Maria van Dolre, zijn vrouw, met ledige hand, 23 fol. 68.

6-2-1583: Tonis Tonisz. te Hoogland bij overdracht door Maria van Dolre, weduwe, 23 fol. 68.

28-5-1589: Tonis Tonisz. bij dode van Tonis Tonisz., zijn vader, 23 fol. 68.

1-10-1614: Hulde van Tonis Tonisz., 23 fol. 68.

20-1-1626: Tonis Tonisz. met ledige hand, 23 fol. 68.

11-10-1633: Tonis Evert Govertsz. bij overdracht door Tonis Tonisz., 23 fol. 68v.

11-11-1652: Govert Tonisz. bij dode van Tonis Evertsz., zijn vader, 23 fol. 68v.

16-6-1662: Jacob Simonsz., wonend op het erf Laapeers in Asschat in het kerspel Leusden, bij overdracht door Govert Tonisz. te Neder-Zeldert in Hoogland, 23 fol. 68v-69.

13-5-1670: Anna Meinsdr., wonend op Lapeers, bij dode van Jacob Simonsz., haar man, 23 fol. 69v-70v.

11-10-1674: Belast voor Cornelis Jansz., gehuwd met Elisabeth Evertsdr., wonend op Broek in Woudenberg, met *f* 20.- Karolus door Sander Arisz., wonend op de Polle in Woudenberg, voor Anna Meinsdr., weduwe, wonend in de Crommesteert van Leusderbroek, te lossen met *f* 400.-, 23 fol. 70v-71v.

11-10-1674: Belast voor Otto Lambertsz., burger van Amersfoort, met *f* 50.- door Jacob Dolereciber(?), burger van Amersfoort, voor Anna Meinsdr., te lossen met *f* 1000.-, 23 fol. 72-73.

1-8-1677: Assueer van Dolre, brouwer in de Posthoorn te Amersfoort, bij koop bij decreet zoals Anna Meinsdr., 23 fol. 73 en 77.

22-3-1682: Aleid van Lielaer voor Dirk Freyse van Dolre, haar zoon, bij dode van Assueer, zijn vader, 23 fol. 74.

17-4-1698: Johan Vosch, gehuwd met Aleid van Lielaer, weduwe Assueer van Dolre, voor Hendrik Assueer van Dolre, oud 23 jaar, zijn 'schoonzoon', bij dode van Dirk Freyse van Dolre, 23 fol. 76.

12-9-1704: Frans van Dolre, koopman in wijnen te Amersfoort, bij dode van Hendrik Assueer, zijn broer, 23 fol. 76v.

18-5-1708: Belast voor Maria Coedijck, weduwe doctor Cornelis Moyaert, afgaand moeder, regenten en moeder van het St. Elisabethgasthuis te Amersfoort met f 30.- door Frans van Dolre te Amersfoort, te lossen met f 600.-, bevestigd door Aleid van Lielaer, gehuwd met Johan Vosch, 23 fol.160-162v.

27-10-1717: Belast voor Anna Gort, weduwe Gijsbert van Lielaer, te Amersfoort met f 24.- Karolus door Elisabeth Sprenger, weduwe Frans van Dolre, die stierf in 1709, te Amersfoort, en haar vier onmondige kinderen, te lossen met f 600.-, 23 fol. 162v-166v.

7-8-1717: Elisabeth Sprenger voor Assueer Theodoor van Dolre, haar zoon, onmondig, bij dode van Frans, zijn vader, 23 fol. 167.

8-8-1726: Hulde van Assueer Theodoor van Dolre te Amsterdam, 23 fol. 167v.

2-2-1742: Elisabeth Sprenger, weduwe, te Amersfoort voor haar lijftocht, 23 fol. 168.

16-1-1777: Jan van Dashorst, regent van het St. Elisabethsgast- of ziekhuis te Amersfoort, bij dode van Elisabeth Sprenger na verwerping van de boedel, 23 fol. 168v-170.

7. Een halve (1692: gehele) dagmaat land aan de Eem, (1785: waar het glashuis op staat; 1670: in de heerlijkheid Isselt; 1692: zuid, oost en west: de leenman, noord: de Eem).

30-4-1614: Pieter Both Hermansz., 23 fol. 78.

26-9-1626: Johan Poth met ledige hand, 23 fol. 78.

2-6-1634: Mr. Evert van der Schuur, advocaat bij het Hof van Utrecht, voor Margaretha Boths, weduwe Simon Groen Gerardsz., 23 fol. 78.

13-6-1653: Simon Groen bij dode van Margaretha Boths, gehuwd met Johan Poth, apotheker, zijn moeder, 23 fol. 78.

22-7-1670: Johan Groen Gerardsz. te Amsterdam bij dode van Simon, zijn neef, 23 fol. 78v-79.

15-8-1682: Johanna Haamaecker te Amsterdam bij dode van Johan Groen Gerardsz., haar man, 23 fol. 79.

24-9-1692: Agatha Cools, weduwe Anton van Wijckersloot, bij overdracht door Grietje Simons Dols, gehuwd met Reiner Franse Swart, te Enkhuizen en Dirk Semeijn, erven Johan Groen Gerardsz., ook voor de medeërven, 23 fol. 79v-80v.

21-2-1778: Hendrik van Veersen, burger van Amersfoort, bij dode van Nicasius van Veersen, zijn vader, die kocht van Agatha Cools, weduwe van Anton van Wijckersloot en van Cornelis van Isselt, heer van Isselt, na verzuim, 23 fol. 80v-81v.

9-3-1785: Evert van Veersen, burger van Amersfoort, voor Nicasius van Veersen bij dode van Hendrik, diens vader, waarna overdracht aan Theodorus Rinkel, burger van Amersfoort, 23 fol. 81v-83v.

25-1-1787: Antonie Voskuil, procureur bij het gerecht van Amersfoort, bij koop van Theodorus Rinkel, 23 fol. 83v-84.

Getuigen bij leenakten van Isselt, van wie geen belening bekend is:

1433: Wouter van Zuilen, Pieter Pijl, Govert Pietersz.

1441: Lambert Pijl, Gerard Goedenz., Jacob van Rumelaar

